

Є. І. Ковальчук,
*студент освітнього рівня «магістр»,
освітньо-професійна програма «Фінанси,
банківська справа та страхування»,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКАХ

В ринкових умовах проблема банківських ризиків набуває особливого значення, адже ефективність діяльності банків забезпечується саме тоді, коли прийняті ними ризики знаходяться під контролем і в межах їх фінансових можливостей. Кредитний ризик займає значне місце серед банківських ризиків, оскільки кредитування залишається найбільш динамічним видом банківських операцій. Це обумовлює необхідність розробки банками ефективного кредитного ризик-менеджменту, що не можливо без застосування способів його мінімізації.

Загалом, кредитний ризик – ризик виникнення в банку збитків внаслідок невиконання, несвоєчасного чи неповного виконання позичальником фінансових зобов'язань перед кредитною організацією відповідно до умов договору [3].

Концентрація кредитного ризику проявляється у наданні великих кредитів окремому позичальнику або групі пов'язаних позичальників, а також внаслідок належності боржників кредитної організації або до окремих галузей економіки, географічних регіонів, або за наявності низки інших зобов'язань, які роблять їх уразливими до одних і тих самих економічних факторів.

Тому система управління та мінімізації кредитних ризиків має бути збалансована, що передбачає виконання наступних етапів [5]:

- розробку кредитної політики, виділення цілей та завдань банку у сфері кредитування;
- формування апарату управління кредитним ризиком;
- аналіз фінансового становища позичальника, його платоспроможності;
- вивчення кредитної історії позичальника, його репутації;
- розробку та підписання кредитного договору;
- вивчення та аналіз ризиків неповернення кредитів;
- кредитний моніторинг клієнта та всього кредитного портфеля;

– роботу з повернення прострочених та сумнівних позичок, а також організацію роботи з реалізації застав.

Якщо розглядати систему управління та мінімізації кредитних ризиків у сукупності можна виділити три основні види директив.

Перший вид спрямовано на зменшення кредитного ризику, прикладом можуть бути визначення розмірів і термінів кредитів, перевищення лімітів, визначення штрафних санкцій тощо.

Другий вид директив спрямований на аналіз активів банку, сюди включається системний аналіз та прогноз ймовірності погашення виданих позичок, відсотків за ними, непогашення яких і наражає банк на кредитний ризик.

Третій вид директив спрямований на безпеку банку, а саме процедури створення резервів на можливі втрати, і це стосується не тільки кредитного портфеля, а й будь-яких інших активів, за рахунок яких є ймовірність появи негативного фінансового результату [1]. При кредитуванні клієнтів як міру мінімізації кредитного ризику необхідно враховувати кредитоспроможність позичальника, ступінь відображення інтересів банку в кредитному договорі, а також можливість подання та задоволення позову на доходи позичальника в тому випадку, якщо кредит не буде погашений. Мінімізувати кредитний ризик банк може дотримуючись наступних аспектів [4]:

- позички повинні видаватися на розумній основі та з упевненістю, що вони будуть погашені своєчасно та в повному обсязі;
- кошти мають вигідно інвестуватися на користь акціонерів та вкладників;
- повинен задовольнятися кредитний попит різноманітних клієнтів.

Неодмінною умовою ефективної кредитної діяльності банку є чіткий поділ та розподіл повноважень між співробітниками при розгляді заявки на кредит та подальшої видачі суми клієнту.

Цей аспект забезпечує прийняття розумних рішень щодо того чи іншого позичальника. Також має бути створений та налагоджений у банку механізм роботи з проблемною заборгованістю, подальшою роботою зі стягнення коштів з боржників, судових розглядів. Різні детальні та зведені звіти банку мають бути своєчасно надані та точно відображати необхідні дані щодо стану кредитного портфеля банку [2].

Таким чином, процес управління кредитними ризиками комерційного банку передбачає застосування сукупності способів роботи банку, спря-

мованих на забезпечення позитивного фінансового результату за наявності невизначеності, а також прийняття необхідних заходів щодо мінімізації кредитного ризику.

Список використаних джерел:

1. Гудзь Ю. М. Оцінка та мінімізація сукупного кредитного ризику. *Економіка та управління*. 2016. №4. С. 115-122.
2. Островська Н.Л. Шляхи вдосконалення механізму моніторингу кредитних ризиків при інвестиційному кредитуванні. *Фінанси, облік і аудит*. 2012. №20. URL: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
3. Панченко О. М., Пересипкіна А. В. Оцінка кредитоспроможності в системі внутрішнього контролю підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6694>.
4. Пернарівський О. Аналіз, оцінка та способи зниження банківських ризиків. *Вісник НБУ*. 2014. № 4. С. 44-48.
5. Потійко Ю. Теорія і практика управління різними видами ризиків у комерційних банках. *Вісник НБУ*. 2014. № 4. С. 58-60.